

Handläggare
Lovisa Nerbrant
Telefon: 08-508 20 007

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2020-05-28

Tillsyn av tobak, folköl och e-cigarett 2019 och 2020

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens plan och redovisning av tillsyn av tobak, folköl och e-cigarett.
2. Stadsdelsnämnden delegerar till stadsdelsdirektör att vid behov fatta beslut om revidering av planen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Veronica Starck
Avdelningschef

Sammanfattning på lättläst svenska

I juli 2019 började en ny lag gälla för tobak och liknande produkter. Den stora skillnaden är att företag som säljer tobak måste ha tillstånd för att sälja dessa produkter. I Stockholms stad är det Socialförvaltningen som ger dessa tillstånd.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för att kontrollera att försäljarna av tobak följer de regler som de ska. Det kallas för tillsyn. Socialnämnden ska under året ta reda vilken instans som ska ha ansvaret för tillsynen i Stockholm. Det kan därför bli så att förvaltningen i framtiden inte kommer ha ansvar för tillsynen. Därför föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden ska ge stadsdelsdirektören i uppdrag att ändra i planen för tillsyn om det behövs.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning
Avdelning Social omsorg Vuxen

Slakthusplan 8 A
Box 81
121 22 Johanneshov
Telefon 08-508 20 007
Växel 08-508 14 00
lovisa.nerbrant@stockholm.se
start.stockholm

I år finns det i Enskede-Årsta-Vantörs område 94 butiker som säljer folköl, tobak eller E-cigarett. I förvaltningens plan för tillsyn är det planerat att göra tillsyn på alla dessa ställen.

Under 2019 gjorde förvaltningen tillsyn på alla ställen som sålde folköl, tobak eller e-cigarett.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ska godkänna planen för tillsyn under 2020 och redovisningen tillsynen för 2019.

Bakgrund

Den 1 juli 2019 började en ny lag på tobaksområdet att gälla, lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. För att sälja tobak måste företagare efter lagändringen begära tillstånd. Socialnämnden ansvarar för denna tillståndsgivning.

Stadsdelsnämnderna har dock enligt såväl reglemente som budget 2020 tillsvidare fortsatt ansvar för tillsynen av försäljning av folköl, tobak samt elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Kommunfullmäktige har i budget 2020 gett socialnämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda och tydliggöra ansvaret för tillsyn av försäljning av folköl och tobak.

Ärendet

Tillsyn under 2020

I januari 2020 har Enskede-Årsta-Vantör totalt 94 försäljningsställen att genomföra tillsynsbesök på, fördelat enligt följande:

- 40 försäljningsställen som säljer både folköl och tobak.
- 46 försäljningsställen säljer endast tobak (varav 9 också säljer E-cigarett).
- 5 försäljningsställen säljer endast folköl.
- 3 försäljningsställen säljer endast E-cigarett.

Under året ska alla försäljningsställen få minst ett tillsynsbesök utifrån den plan som upprättas i början av året (se bilaga). Ett första tillsynsbesök skall alltid utföras av minst två personer av arbetsmiljöskäl; handläggare samt annan personal. Utöver ett första besök ska de försäljningsställen med brister besökas minst en gång till. Försäljningsställen nära skolor eller andra områden där ungdomar rör sig i stor utsträckning kommer även få fler besök vid behov.

Under tillsynsbesöket går handläggare tillsammans med näringsidkaren igenom rutiner för ålderskontroll genom legitimation, rådande regler gällande dekalering och marknadsföring, märkning och/eller varningstexter. Egenkontrollen kontrolleras och

den pärm som delats ut till försäljningsstället med lagar, tips och kontaktuppgifter uppdateras.

Besöket dokumenteras i ett tillsynsprotokoll. Vid behov dokumenteras föremål, skyltar eller likande via fotografi. Dokumentet scannas in eller skrivs rent på dator efter besöket och skickas tillsammans med ett följebrev per post till försäljningsstället.

Under 2020 kommer kontrollköp utföras. Dessa kan ses som ytterligare en metod för tillsyn och utförs med ungdomar som fyllt 18 år.

Tillsyn 2019

Tillsynen av folköl och tobaksförsäljning genomfördes enligt planering. Det har gjorts ett fåtal anmärkningar under tillsynsbesöken som rört brister i egenkontrollprogrammet samt tobak med felaktig gammal svensk märkning. När det gäller egenkontrollprogrammet är det generellt sett större kedjor som inte kan uppvisa det eller att egenkontrollprogrammet inte är känt av personalen. Totalt sju anmärkningar. Felmärkt tobak har påträffats sju gånger utöver de gånger där ett ärende har öppnats. I dessa fall har det handlat om ett fåtal paket som förverkats på plats, detta har påträffats både inom kedjor och i enskilda butiker. Under året har det startas tre ärenden gällande försäljningsförbud, och ett föreläggande utan vite.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg vuxna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser att socialnämndens uppdrag om att utreda och tydliggöra ansvaret för tillsyn eventuellt kan leda till att kommunfullmäktige fattar beslut om en förändrad ansvarsfördelning när det gäller tillsynen. Förvaltningen föreslår därför att nämnden delegerar till stadsdelsdirektören att vid behov fatta beslut om revidering av planen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner plan för tillsyn av försäljning av folköl, tobak och elektroniska cigaretter för 2020 och redovisning för 2019.

Bilaga

Plan för tillsyn av försäljning av folköl, tobak och elektroniska cigaretter år 2020